

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ЕКСКУРСІЇ НА ІСТОРИЧНУ ТЕМУ

Однією з найбільш популярних і водночас демократичних форм пізнання історії є історична екскурсія. Тому особливості розробки екскурсій, що ознайомили б туристів з історією, культурою, видатними діячами є актуальним питанням для сьогодення.

Розгляд питань пов'язаних з даною тематикою носить як теоретичну, так і практичну значущість, оскільки питання історії, витоків національної культури та видатних досягнень минулого набули в останній час особливої актуальності. Вони прямо торкаються сучасного суспільства, міжнаціональних відносин. І цей інтерес необхідно підтримувати і задовольняти, оскільки знання рідної історії хоча б на рівні елементарного комплексу відомостей є необхідною умовою виховання повноцінного громадянина країни, воно виховує дбайливе відношення до минулого, що є запорукою успішного розвитку країни в майбутньому.

Історична екскурсія є наочним ознайомленням з матеріальними пам'ятками історії та культури, розташованими в історично або штучно створеному середовищі за певним маршрутом під керівництвом підготовленої особи – екскурсовода.

Метою екскурсії є показ туристам пам'яток історії та культури та інших об'єктів, що мають історико-культурну цінність. Розповідь екскурсовода має таку ж кінцеву мету.

Історичні екскурсії мають наступні особливості: зміст екскурсії містить достовірні історичні факти, події минулого та сьогодення пов'язані між собою; в екскурсії наявний історико-краєзнавчий зміст.

Історичні екскурсії сприяють поширенню історичних знань. У процесі оволодіння історичними знаннями формується історичне мислення особистості, яка вміє самостійно зіставляти факти, події минулого й сьогодення та бачити історичні явища в їх розвитку та взаємозв'язку з іншими подіями та фактами суспільного життя. Пам'ятки, які зберегли історичні відомості місцевого характеру, конкретизують історичні події, допомагають туристам виявити загальні закономірності історичного процесу.

Також цілями історичної екскурсії є виховання патріотизму, любові до Батьківщини, поваги до інших народів, естетичне виховання, а також розширення загального кругозору.

За змістом історичні екскурсії поділяються на такі підгрупи як: історико-краєзнавчі; археологічні; етнографічні; військово-історичні; історико-біографічні; екскурсії в історичні музеї; виробничо-історичні; історико-театральні; історико-музичні тощо.

Об'єктами історичних екскурсій можуть бути пам'ятники, меморіали та споруди, пов'язані з історичними подіями в житті народу країни, діяльністю історичних діячів, героїчними подвигами; місця проведення археологічних розкопок, виставок в історико-краєзнавчих музеях.

Методика підготовки історичних екскурсій зберігає загальну для всіх екскурсій схему етапів розробки. Однак, для історичних екскурсій слід враховувати специфічні вимоги. Найважливішим етапом розробки в даному випадку є підбір історичних фактів, їх пояснення, а так само відбір екскурсійних об'єктів з ним пов'язаних.

Методика проведення конкретної екскурсії є програмою дій екскурсовода по

демонстрації об'єктів, організації їх спостереження екскурсантами, використання певних методичних прийомів.

Вибір конкретного прийому залежить від екскурсійного об'єкту, обізнаності екскурсантів про нього. Наприклад, якщо об'єкт не є основним, то доречно використати екскурсійну довідку. Також найбільш поширеними прийомами викладу матеріалу є прийом характеристики; прийом зорової реконструкції; прийом зорового монтажу; прийом локалізації подій; прийом абстрагування; прийом інтеграції; прийом цитування; прийом питань-відповідей; прийом посилення на очевидців; прийом словесного монтажу та прийом співучасті. Специфічним в історичній екскурсії є прийом ретроспективи.

У об'єднанні розрізнених історичних фактів надзвичайно важливу роль грають логічні переходи і портфель екскурсовода: карти, схеми, фотографії, магнітофонні записи, кінофільми, діафільми і т. д.

Використовуючи методичний прийом, екскурсовод спостерігає, як він сприймається екскурсантами, наскільки ефективно даний прийом допомагає йому донести матеріал до аудиторії.

Процес вдосконалення навичок екскурсовода не припиняється після засвоєння їм методичних прийомів, а продовжується безперервно.

Екскурсійно-туристичні послуги є однією з сфер, що найбільш динамічно розвиваються. Серед екскурсій все більш популярними стають екскурсії на історичну тематику. Рівень якості їх розробки і, відповідно, ефективності залежить від наступних умов: професіоналізму авторів екскурсій, методистів і екскурсоводів; від того чи є глибоким зміст самого матеріалу, чи є образною мова, і чи всі методичні прийоми застосовуються, коли це необхідно; також методика проведення не повинна обмежуватися лише зоровим сприйняттям.

Під керівництвом: доц. каф. КТР, СіГН, О.О. Бакуменко